

САНА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫ ОРОЙУОННААБЫ КОМИТЕТЫН УОННА ҮЛЭННГЭР
ДЕНУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Орган Чуралчкыного районного Комитета КПСС и районного Совета депутатов
трудящихся Якутской АССР

1931 сыл алтынны
15 мүнүттөн тахсар

№ 41 (3997)

1971 сыл. Муус устар 8 күнү
ЧЭППИЭР

Сызната
2 харчы

ССКП XXIV СЪЕЗД

Москва. Муус устар 5 күнү.
ССТА. Съездор Кремльдагы Ды-
барыастарыгар ССКП XXIV съ-
ез бэйетин үлэтин салтанатта.

Сарсыарда 10 часка М. А.
Суслов председателинан сар-
сыардаан муннах ахыллар.
Делегаттар ССКП Кини Комите-
тын уонна ССКП Кини ревизион-
най комиссиятын отчуотунан да-
кылааттарын салгы дүүлүс-
түлөр.

Тыл этилэр: ССКП Татар-
скайдагы обкомун бастакы сек-
ретара Ф. А. Табеев, ССКП Вол-
гоградскайдагы обкомун бастакы
секретара таб. Л. С. Кули-
ченко, Украина Коммунистичес-
кай партиятын Донецкайдагы
обкомун бастакы секретара таб.
В. И. Дегтярев, сүрүлээччи таб.
А. Б. Чановский.

Кылга, сынналган ханитта
таб. Шелест П. Е. председатели-
ла. Кини тылы ССКП Прихор-
скайдагы крайкомун бастакы
секретарыгар таб. В. П. Леми-
нинга уонна ССРС Тылын ха-
лаайыстыбатын министре таб.
В. В. Мацневичка бээрэр.

Сарсыардаан муннахха
ССКП XXIV съезин Германия
Коммунистическай партиятын
Кини Комитетин бастакы секре-
тара таб. Макс Рейман, Болум-
бия Коммунистическай партия-
тын Кини Комитетин секретара
таб. Хильберт Виейра, Велико-
британия КП генеральной секре-
тара таб. Джон Голлан, Венесу-
эла КП генеральной секретара
Хесус Фарна, Ирландия КП На-
циональной секретара таб.
Майкл О'Рисдан, Канада КП
генеральной секретара таб.
Уильям Наштан, Конготаагы үлэ
ортуотунан К. бастакы секретара
таб. Клод Эрнест Идалла тыл

этиллэр.
Съезд кинизин мунналар
тыл этиллэр: Кустанайскай уоба-
лас ССКП Комсомольскайдагы
райкомун бастакы секретара таб.
Н. А. Пономарев, ССКП Кемеров-
скайдагы обкомун бастакы сек-
ретара А. Ф. Ештонин, ССКП
Башкирскайдагы обкомун бас-
такы секретара таб. М. З. Шаки-
ров уонна да атыттар.

Отчуоттуур дакылааттар сүн-
нүлэринин барыта 46 кини тыл
эти.

Съезд кэпсэтинилэри тохто-
тор туһунан быһаарлар.

Түмүк тылы ССКП КК Гене-
ральной Секретара таб. Л. И.
Брежнев эттэ. Дагылааты дүүл-
лүһүгэ бары союзнай республи-
калар компартияларын, бедон
күөрэттар уонна дойду промыс-
леннай уонна тыл хаһаайысты-
баннай оройуоннарыттан кэлбит
делегаттар кытынылар
дизн эттэ таб. Брежнев. Дагы-
лааты дүүлүһүгэ рабочай кы-
лаас, колхозтаах бааһынай ай-
мах, интеллигенция, ыччат, ар-
мия коммунистарын представи-
теллэре кытынылар.

Кини Комитет отчуотун дүүл-
лүһүн принципиальной дымала-
быай быһыыга-майгыга, актив-
найдык уонна туһалаахтык бар-
да дизн таб. Л. И. Брежнев ба-
лытаат. Делегаттар отчуотунан
дакылааты сыаналаах этиллэри-
ни ситэрэн-хоторон биэрдиэлэр.
Делегаттар отчуотунан дакылаа-
ты ССКП Кини Комитетин прак-
тической үлэтин-хамнаһын уон-
на инники өттүгэр бадыламмит
ис уонна тас политикатын ис-
тинник биһирэтиллэр. Съезд
аһыллыбытын кэнниттэн съезд
уонна Кини Комитет ааттарыгар
250 тыһыыччаттан тахса ком-
мунистар уонна партията суох-
тар сууруктара уонна телеграмма-

лара киирдилэр.

Советскай дьоннор үтүө ал-
гыс тыллара, кинилэр партия
политикатын истинник өйөөбүт-
нэрэ, партия дымалатыгар тынн
интериссөөхтөрө — ики оарыта
бинигини үлэсэ өрө күүрдэр,
сама күүһү уонна энергияны
биэрэр, биниги таба суолунан
баран индиронтин туолууру, —
дизн бадытаатта таб. Л. И. Бреж-
нев.

Бүтүн биниги партиябытыгар
хаһаайыстыаагар дэраны биһирэ
түмүсүү уонна биһирэ сомоболо-
һуу, доһордуу биһирэ үлэлээни
тыһына баар. Чуу биниги партия-
бытын күүстээх уонна кыанта-
рыһаа суох оһорор. Ленин кэ-
риһингэр биһэ бөрүһүлээх буо-
ламыт биниги инникитин дара-
ны партиянай хэксэбинти ха-
рыстыахпыт уонна жалдытын
бөрүгүтө туруохпут дизн эттэ
таб. Брежнев.

ССКП КК отчуотунан дакылаа-
тыгар съезд бир сааһаан
уураах ылмына, онно ССКП
Кини Комитетин практиче-
скай үлэтин-хамнаһын уонна по-
литическай линиятын бүтүннү-
түн уонна толору биһирэста.
ССКП Кини Комитетин отчуоту-
най дакылаатыгар этиллибит
этиллэр уонна түмүктэһиннэр
биһирэһилэр.

Съезд ССКП Кини Комитетин
отчуотунан дакылаатыгар ССКП
XXIV съезин резолюциятын бы-
райыагы бэлэмнээһингэ 150
күннүтүн састааптаах комиссия-
ны талла. Кини председателинан
таб. Брежнев Л. И. ааһына. ССКП
Кини ревизионнай комиссиятын
отчуотунан дакылаата бир са-
һаһаан биһирэһтэ.

(Бүтүүтүн 3 стр. көр.)

Биниги изспит—сага кө-
лүөнэлэргэ бэйэ политичес-
кай опытын, экономической
уонна культурнай түмүү
проблемаларын быһаарыы
опытын биэри, ыччап
идейнэй инициативин сала-
йыы, кини бэйэпин абаа-
рын дымалатын, улуу Ленин
дымалатын достойнайдык
салгыырдын туһугар түгү
барытын оһоруу.

(ССКП XXIV съезингэр ССКП КК Генеральной Секретара
таб. Л. И. БРЕЖНЕВ дакылаатынан)

МОСКВА. ССКП XXIV съезд.

Снимок: ССРС истребитель-летчиктара Советской Союз Геройа
В. В. Николаева-Терешкина уонна Советской Союз инни төгүлээх
Геройа, авиация генерал-майора А. Г. Николаев съезд делегатта-
рын кытта.

Н. АКИМОВ фотота.

ССТА фотохрониката.

СЪЕЗД МАТЫРЫЙААЛЛАРЫН—МААССАБА

Муус устар 5 күнүгэр оройуоннаагы партиянай актив
сосулатын учараттаах занитиета буолла.

Онно ССКП XXIV съезингэр партия Кини Комитетин
Генеральной Секретара таб. Л. И. Брежнев дакылаатын
тусна туе-тусна разделларыгар лекциялары партия райко-
мун бастакы секретара И. П. Листиков, партия райкомун
секретардара Г. М. Савинков уонна Д. Д. Дьячковская
ахтылар.

х х х

ССКП XXIV съезингэр таб. Л. И. Брежнев дакылаатын
уонна съезд матырыяаалларын кыһыллыһа ортотугар
кыһыллыһа пропагандалааһынга уонна өйдөтүүгэ бары из-
дүүлүкүргө пропагандисткай болохтор табыс-талыр.
Итиннэ тахсыбыт лектордар колхозтар уонна совхоз кини-
кэригэр, отделениеларга, бригадаларга, фермаларга смд-
даны лекциялары ааһыахтара.

х х х

Оройуон бары агитационналарыгар ССКП XXIV съезин
матырыяаалларын үөрэтин сирэхсин кыһыллыһа сааһаһына.

Калинин аатынан колхозка Төһөй Дирингэвэи маннай-
гы сүһүөх партиянай тэриэтэ съезд матырыяаалларын
үөрэтингэ куруһуогу тэрийдэ. Пропагандистарынан Р. М.
Степанов уонна И. С. Хомянов ааһыахтар. Муус устар 5
күнүгэр агитационнаагы матырыяаал бастакы занитиета 80-чи
күнн сырытта.

ССКП XXIV съезин чизингэр

БИЭРБИТ ТЫЛЛАРЫН ТОЛОРДУЛАР

Совхоз Доһордуурантаагы отделениетин гэр ылыммыт эбэхтээхтиибэни аһара толо-
суосүһүттэргэ ССКП XXIV съезин көрсө кало-
бойуан 629 центнер үүтү ырта уонна 468
центнер үүтү го-ударствога туттарга үрдэ-
тиллэбит социалистическай эбэхтээхтиибэ
ылымнан үлэлээтилэр. Ону кулун тутар 23
күнүгэр, съезд аһыллыан 8 хонук иннинэ,
каловойуан 639 центнер үүтү маннар, өткөн
499 центнерин государствога атыллаан,
биэрбит тылларын чизээхтиибэ аһара толор-
дулар. Магын толорууга эбэх утумнаах үлэ
ытыһыһына. Эбин аһыллык кыстык сабада-
ныттан тыһыны быһаарка өһөһүллэр. Хо-
лобур, Лахалды хотонугар эбин аһыллыгы
өһөрөөччунан аһыс ыһыс Захаров Николай
Николаевич үлэһинир. Кини манна опытыр-
бы буолан, күн аайы икки тонна үчүгэй
хаачыстыбалаах көөнһөрбөнү бэлэмниир. Ос-
се искусствоннай үүтү өһөрөн, сага төрөөбүт
һиэрэдэргэ аһардари олохтоото. Съезд инни-

Отделение бастык манньыксытара М.
Сабаккина, А. Захарова, С. Федорова, П.
Кривошеина, С. Федорова уонна Ф. Пла-
тонова үтү ылым эбэхтээхтиибэни аһар-
дылар.

Отделениета саакы камгы матылар зоо-
ветеринарнай үлэлэр сааһаһыаһар. Ол кыс-
тым үчүгэйин, суоралыһына, сага төрөбү
барытын тыһыһахтыы интингэ биһирэ-
костөр көмөлөөх буолуо.

Н. СОФРОПОВ,
биниги общ. корр.

МОСКВА. ССКП XXIV съезд.

Снимок: Одесса уобалаһыттан сылдьар делегаттар. Хангастан
— колхозтаах Н. Г. Рорена, «Маяк» колхоз председатели
Д. Шолар, Одесса университетин ректора профессор А. В. Бе-
гатский, Чернай муора пароходствотын моториһа Ю. П. Фирсов,
«Продмаш» завод тоһара П. И. Подалин, «Коммунизм сардаһата»
колхоз председатели Е. Л. Овчар.
В. Валиннин фотота.

ССТА фотохрониката.

Комсомол киин соруугунан ыччаты коммунистической идеяны, билиги советской Ийэ дойдубутугар бэринилээх буолуу тыыныгар, интернационализм тыыныгар итии, билиги обществобыт нурмаларын уонна духовнай сыаннастарын активнайдык пропагандалааһын буолаллара, буолаллар даҕаны.

(ССКП XXIV съезигэр ССКП КК Генеральный Секретара таб. Л. И. БРЕЖНЕВ дакылаатыттан)

Үйэ аңардаах юбилей

П. УАРОВ.

ЫБСЛКС райкомун бастаны секретара

Бу күнүргө Саха сиригэр комсомольской тарилта тариллибитэ 50 сыла туолар үөрүүлээх юбилей кинигин бэлэттэнэр. Билигин оройуонмут комсомольской тарилта бу көрө-бөлүү со- быттыны бүтүн үөрүүлээхтик бырааһыннык- тыр.

Саха сиригэр эдэр сааһа бэйэтэ күүбүн-күдү- рүн, политической түмүүтүн көрүнэр бу үөрү- лөөх бырааһынныга билигин хаан-уруу Комму- нистической партиябыт исторической XXIV съ- едэ бара турар күнүргэр, советской норуот сүткэн политической оро көтөбүлүүтүн кам- гэр бэлэттэнэр.

Саха сиригэр комсомолун бойбубуй өтөрүтүн быстыспат сорото билиги оройуонмут комс- мольской тарилта 1920 сыллаахха алтынны ыйга, саҥа сырдык олох иһин кылааскай ох- суууу буурдалаах кэмгэр тариллибитэ. Кини тариллинигэр бастаах күнүрүттэн ыла оройуон хаһаайыстыбанын, политической, культурнай өлөрү сүткэн улахан суоһуулаһыта.

Советской быһаас бууруулаах кыайы- тын иһин бандыттар утары кырыктаах кыһылыгар, культурнай революцияны олоххо киллэрингэ, бастаах колхозтары тариллигэ, маҕ- найгы илтиеткалар баарай быһаарылар олох- хо киллэрингэ, Аҕа дойдуга Улуу сэриигэр Ийэ дойдубу фашистской талабырдытартан көмүс- кэп кыайыы быһаары күүрөччү аһылыга уонна сэригэр кэннигэр эйэлээх тутуу бары фронттарыгар, өхсүһүү уонна үлэ иһини кыр- биитигэр, комсомолдотар куруутун эрэллээхтик турбуттара. Комсомол кыһаагыгар сүүһүнэн ыч- чаттар итиллэн буһан-хатан тахсыбыттара.

Оройуоннаагы комсомольской тарилта ҮБСЛКС Саха сиригэр тарилтатын үйэ аңары- наагы юбилейин уонна партия XXIV съезин тэрээһин өтүүнэ салгыы бөрөргөн, аһаан өт- түнэн халыһаан көрөс. Оройуон комсомольской тарилта аһаант бисе сылга 500 киһинэн үүннэ, билигин киһи бэйэтэ кэккэтигэр 1783 бастаах ыччаттары түмэр. Аһаант аһаант ыч- чатка, ыччаттарыгар оройуон хаһаайыстыбанын, политической, культурнай өлөрү сабыдыла салгыы үрдэтэ. Билигин ыччат производство саамай эппиэттээх салааларыгар сүүрүн быһаа- рар күүһүнэн буолла.

«Оскуола — производство — үрдүн үөрэх» диир девизинэн орто оскуоалары бүтэрбит бас- тын уолаттар уонна кыргыттар производство- на тахсымыллара үтүө үгэскэ кубулуйда. Били- гин 380-ча ыччаттар орто оскуолаһы бүтэрп- баран производство араас салааларыгар сити- биллээхтик үлэһини сылдьаллар. 1966 сыллаахха 8 ыччат фермалара бээр эбит буолаахтары- на билигин кинилэр аһааннара 13-кэ тийдэ.

Билер фуражнай ынахтан 2000 кг үтүү ыыр кырбанын 1969 сыллаахха Эрилик Эристини аатынан колхоз Уорротаагы ыччат-комсомоль- ской ферматын эдэр ыһыһыксыттары И. Софро- нова, А. Пиккина, М. Титова оройуонга аан бастаан аһара түспүттэрэ. Ферма старшайа И. Софронова ҮБСЛКС XVI съезин делегатынан быһбарданан съезд үлэтигэр кыттыһы ыдыта. Ферма коллектива билигин даҕаны үтү ыһыһыгар социалистической куоталаһыһы көмүсүтүһүнэн

буолар. Соторутаагыта бу бастаах коллективна ҮБСЛКС КК Бочуотууай грамотата үөрүүлээх- тик туттарыһыһына. Аһаант сым түмүүһүнэн ком- сомолка ыһыһыксыттары М. Дюдорова, М. Васильева, А. Толстикова биридин фуражнай ынахтарыттан 2000 кг ордуу үтүү ыһыһы.

Юбилейдаах 1970 сылга үлэһэ үрдүн сити- биллэрин иһин производствос 23 эдэр маяктара юбилейнай медалларынан наҕараадаланыһылар. Билигин производство, олох-дьаһах айгытигэр 360-тан тахса ыччаттары түмэр 38 коллектив- тар баар буолдулар. Билигин киһи туттар коллек- тивтарыһынан Эрилик Эристини аатынан кол- хозтан «Сардаҥа», Эбэ, совхозтан Тайпа-тердэ, Силистэах, Липпаарыйа, Куула, Калинин аатынан колхозтан «Сарыала», Тоҕут, Ленин аатынан колхозтан «Имстик-Кутда, Урэх-Куора, Карл Маркс аатынан колхозтан «Каспик» фер- маларын, оройуон киһиниһээди олох-дьаһах ком- биһатын, промкомбинат уонна аһаант колхоз- ниттар буолаллар. Кинилэр ыччаты үлэһэ итинигэ, өй-санаа өттүнэн сайдыһыларын- үүнүүлэрин күүһүрдүүтэ, кинилэр общественнай үлэһэ активностарын үрдэтигэ үтүө оруттээх үлэһи ыһааһылар. Бастаах үлэһи ыччаттар ком- сомолка, комсомолдотар нургуһун үүнүүлэри- сыллата элбээн иһэр.

Комсомолдотар уонна ыччаттар политической билиһилэрин үрдэтигэ, кинилэр партия уонна норуот албан ааттаах үгэстэригэр мунура суох бэриниллээх буолааһыгар итинигэ оройуоннаа- гы комсомольской тарилта улахан үлэһи ыһаар. Партия XXIV съезин чыдыгэр ыһааһылар Ленин- ской зачеттары Эрилик Эристини аатынан, Ка- линин аатынан колхозтар, совхоз уонна сибээс оройуоннаагы үлэһи, райсовет иһингэр ком- сомольской тарилтааһыгэ тэрээһиннээхтик тут- тардылар.

Хаан-уруу Коммунистической партиябыт XXIV съезин оройуон комсомолдотара үрдүн оро көтөбүлүүһүн көрүстүлэр. Съези көрсө ыһы- мыт эбэһээтэлиһтибэлэрин үтүө ыччат-комс- мольской коллективтар уонна биридиннээн эдэр үлэһиттэр ситиһиллээхтик толордулар. Совхоз Соловьевтаагы отделениетын Тайпа-Тердэ, Са- ланг отделениетын Ойбон-Кула, Эрилик Эристини аатынан колхоз «Сардаҥа» Эбэ, Бобоно ыччат- комсомольской фермалара ордуу үтүгэй көрдө- рүүлэри ситистилэр.

Партия XXIV съезинэн уонна Саха сиригэр комсомолун хайрааллаах юбилейинэн оро көтө- буулаан туран, оройуон комсомолдотара уонна ыччаттара «Албан аат, айыах, партия сир- дыкка!» диир девизтээх уус-ууган самодеятель- ность көрүүтүгэр үрдүн тэрээһиннээхтик кы- тыһыһылар.

Оройуоннаагы комсомольской тарилта комс- мол хайрааллаах 50 сылын үлэһэ уонна үөрөххэ көрө бөлөхтэрлээх көрүстэ. Ийикитин даҕаны комсомолдотар ССКП XXIV съезин исторической уураахтары олоххо киллэрингэ, оройуон эконо- миката салгыы сайдыһытыгар, төхсүс бисе сыллаах быһаан соруутарын кыһааһылаахтык олоххо киллэрингэ бэйэлэрин күүстэрин-күдэх- тэрин харыстаабахха айыһыһылаахтык үлэһиһ- тэрэ.

ХРИСТИНА—ОРОЙУОН СОВЕТЫН ДЕПУТАТА

Үс сыллааһыта Христина Кривошапкина Мугу- дай орто оскуолатын бүтэ- рээт, совхоз Болтонгоһоуу отделениетыгар комсомоль- ской путевиһаан үлэһини кэлбитэ. Кэлээт төрөөбүт сайылыгар Силистэахха ыһыһыксытынан үлэһи барбыта.

— Кыһыпты үлэтигэр сыстаһа, ыһаас тутуулаах, ыһааһыһылаах үлэһи буол- су, — диир ыһыһыксыттар үөрэ-көтө кэпсэтэллэрэ. Үтүө сыллаларга үлэһиһи кырдыһаас ыһыһыксыттар иһэһин сүбэлэрин, көмө- лүү алаһаарыһын ыһыһына Христина үлэ бастааһы ыһаахтарыһы туорааһыта.

Эдэр ыһыһыксыт сылын аһаант туһааннаах быһаа- нын толорон уонна аһара толорон кэллэ. Быһыл ССКП XXIV съезин көрсө үтүү ыһыһына үрдэтилли- бит эбэһээтэлиһтибэни ыһыһыта. Тохсунһу, олунһу ыһааһыһы эбэ- ыһээтэлиһтибэни 110,5 бы- рыһыан толорор, быһаһын

таһыһан 322 кг, үтүү ыһаан отделение бастаах ыһыһык- сыттары кэккэтигэр кин- рэ.

Христина Кривошапкина комсомол бисэрбит иһааһын сэмэй үлэһинэн чыһаһаһын толорор. Ол да иһин аһы- мыт быһаарга оройуон Со- ветын депутатыһын быһаар- даһыта. Депутатской эбэ- һиһэһин толорууга бары кыһааһыһын ууһар. Ову таһыһан Кыһааһа иһааһа политкуруһуотар, промком- дистыһы. Совхоз дирекция- та, парткома уонна работ- ксма киһи ситиһиллээх үлэ- тин үрдүктүн сымаллаһа, хаста да грамотаһын наҕа- раадалаһыһылар, хартыһаһ бириһиһиһээтиһэр.

Үлэһэ кыһааһыһылаах, үөрөххэ баһаалаах комсомол- ка кыһы үрдүн үөрөххэ ки- рэргэ, үлэһин тохтоһоһуо эрэ, бу күнүргэ сымалла- хтык бөлөһиһэ сылдьар, Христина үлэһэ, үөрөххэ дьулуура аһыһаһа үтүө холобуруһан буолуон сөп.

Н. БУШУЕВ.

Эһиги бу сһиһиһа көрөр ыччаттаргыт саҥа гостиница тутуу- гар үлэһиһилэр. Билигин республика үтүөлээх тутаһчыта Никопай Никитов салаһан үлэһиһэр бу бириһээдэтэ партия XXIV съезин көрсө бастааһы кварталга таһаарыһааһын үлэһиһэтэ. Уолаттар ити нэм устатыгар 33700 солкуобайдаах соруудаһарын 34592 солкуобайыһан толордулар.

П. ПОПОВ

СЫЛЛАРАЛАР УОННА ЧАХЧЫЛАР

Оройуоннаагы комсомольской тарилта сылларынан үүнүүтэ

- 1920 сыл—18 киһи.
- 1925 сыл—20 киһи.
- 1931 сыл—225 киһи.
- 1940 сыл—701 киһи.
- 1941 сыл—672 киһи.
- 1945 сыл—472 киһи.
- 1955 сыл—1600 киһи.
- 1965 сыл—1049 киһи.
- 1968 сыл—1456 киһи.
- 1970 сыл—1527 киһи.

1971 СЫЛГА МУУС УСТАР 1 КҮНҮННЭЭБИ ТУРУГУНАН оройуон- наагы комсомольской тарилтааһы 1783 ком- сомолдот учуонка турар. Ол иһиһтэн рабочаа 483 киһи, онтон сов- хоһун рабочаа 280, колхозтааһа 434, су- лууспалааһа 210, үөрө- нээччиһэ 656 киһи. Быһыл саҥа ыһыһы- на 73 эдэр ыччат

Ленинскэй комсомол, советской ыччат билиги улуу Ийэ дойдубут албан аатын иһин саҥа хорсун быһыһыларын онорорго, ССКП XXIV съезин исторической уураахтары толорууга бэйэлэрин бары дьобурдарын, үлэһэрин уонна талааннарын биэрэргэ бэлэмнэр.

(ССКП XXIV съезигэр ҮБСЛКС КК бастаах секретара таб. Е. М. ТЯЖЕЛЬНИКОВ этиһиттэн)

КИНИ КОМСОМОЛГА ИИТИЛЛИБИТЭ

(Ахтыы)

Төрөөбүт нэһилиэгин Кытаанах начальнай оскуолатын бүтэрэн баран Василий Коркин 1921—22 сс. нэһилиэк Советыгар уонна ревкомга секретардаабыта. Онтон Якутскайдаагы педтехникумга киирэн үөрэммитэ. 1924 сыл олунньуга комсомолга киирбитэ.

1926 сыллаахха комсомол окружкомугар үлэҕэ ылыллыбыта уонна инструктортан секретарга тийиэ үүмүтэ. Ити сыл партияда ылыллыбыта. Онтон ыла партийнай, советскай салайар үлэһит буолбута. 1930 сылтан ыла партия Уус-Алданнаагы райкомун секретарынан, Булун, Орто Халыма оройуоннарыгар райсовет исполкомун председателинан, Саха Үсүн Ситэриилээх Комитетын инструкторынан үлэлээбитэ. 1934—42 сс. Саха АССР Верховнай Советын аппаратыгар инструктор, тэрийэр отдел сэбиэдиссэйэ, консультант этэ.

Коркин Василий Иннокентьевич итинтэн салгыы партийнай эппиэттээх үлэлэргэ, ол иһигэр олохун бүтэһик сылларыгар ССКП обкомун бөдөһүкү секторын сэбиэдиссэйинэн үлэлээбитэ. Партия обкомун чилиэнинэн уонна ЯЦИК чилиэнинэн икки төгүл быыбардаммыта. 1947 с. Үлэ Ныһыл Знамата орденынан наараадаламмыта. 1949 сыллаахха эдэр сааһыгар өлбүтэ.

Саха АССР Верховнай Советын Президиумун оччоттооҕу председателэ Аммосов П. В. 1949 сыл тохсунньуга иһин баттаабыт ыспыраапкатыгар бу курдук этиллэр: «Коркин В. И. Саха АССР Конституциятын (Төрүт сокуонун) бастакы бырайыагын өнөрүүгэ, ону тэҥэ «Са-

ха АССР Верховнай Советын быыбарын туһунан Балаһыаньыа» бырайыагын өнөрүүгэ кыттыыны ылбыта. Коркин В. И. марксизм-ленинизм классиктары үлэлэрин нууччалыытан сахалыы тылга биэр талааннаах тылбаасчытынан буолар»

Комсомолга иитиллибит биэр талааннаах ыччат олохун, үлэтин суола итинник этэ.

Е. КОРКИНА,
филологическая наука доктора.

Совхоз комсомолецтарын үлэлэриттэн

Хаан-уруу Коммунистической партиябыт XXIV съездин уонна Саха сирин комсомолга 50 сылы туһунан юбилейин көрсө Субуруускай аатынан совхоз комсомолецтара уонна ыччаттара бэйэлэрин тустаах үлэлэригэр кэрэ бөлүктөрдөөх тийиэргэ сорукуттан үлэлээн-хамсаан кэллэр. Учуокка турар 283 комсомолецтартан үгүстэрэ сүөһү иитинигэр үлэлииллэр. Ол курдук ону бу бүтэрбит 55 кыргыттар мааныксыттарынан, 15 киһи ыччат сүөһүнү, 8 киһи субан сүөһүнү иитинигэ үлэлииллэр.

Аспыт сыллаагы былааннарын 5 ыччат-комсомольскай фермалар толортооттара. Онтон Тайга Түрдүн ыччат-комсомольскай фермата ахсыс пятилетка түмүктөнөр сылыгар ыччат фермаларын ортотугар ыгырым таһаарбыта. Ол ыччаттарытын 104,1 бырыһыан толорон совхозка бастаабыта. Быһылты сыл бастакы кварталынаагы ыччат коллективтарын куоталаһыларыгар Ойбон Күөл ыччат-комсомольскай фермата бастаата. Ити куоталаһым хаамытыгар үгүс бастык мааныксыттар үрдүк көрдөрүүнү ситистилэр. Киһилэр истэригэр Мария Белих, Александр Ефимова, Валентина Сибирякова (Тайга Төрдүн фермата), Любовь, Евдокия Махарава, Александра Дьячкова (Ойбон Күөл),

Харитина Ефремова, Полина Слепцова, Анна Ефремова, (Силистээх фермата), Христина Ефремова (Кыдал), Октябрина Безменова, Людмила Гарашкова (Сылаах) бүгүгү күн маастарынан буоллулар.

«Ыччат сүөһүнү эдэрдэр иитиллэригэр» дэһиэтигэр туннук сүөһүлэригэр үчүгэй туруктаахтык сыл таһаарарга сорукуттан үлэлииллэр. Мааныаха бийиги бастыгыгарбытынан Анастасия Борисова, Христина Монастырева, Петр Егор Макаровтар (Сыла), Александра Потапова, Анастасия Данилова (Кытаанах) буоллулар.

Ыччаттар бу күннэргэ Ленинскэй зачеттары, экономической минимуму туттартаатылар. Барыта 256 комсомолец Ленинскэй зачеттары ситиһилээхтик туттардылар. 11 сиринэн ыччатты политическай үөрэхтэбининэн хабаан араас куруһуоктарга үөрэтин ыттылына. Киһилэр бу ий бүтөһүгэр политүөрөхтэрин занятиетин түмүктөөхтөрө.

Быһылты сылтан ыла алын сүбүөх комсомольскай тэриятэлэр икки ардыларыгар кварталынан түмүктөнөр социалистическай куоталаһым ыттылар. Мааныагы квартал түмүгүнэн Мырыла мааныагы сүбүөх комсомольскай тэриятэ (секретарь Лена Комподова) кыайымлаарынан буолла. Манна комсомольскай үлэ урукку сыл-

лардаагар быдан сэргэхсийдэ. Киһилэр өдөрлөһө-үлөһөтөр хамааньыгар, нэһилиэгинэ ортотугар ыттылар политическай - маастары, культурнай-спирдатар! мероприятиеларга активнайдык кытталлар. Итиникин МСКТ икки ардыларыгар барар бу куоталаһым өссө хуураһынан барарыгар үлэ ыттылынара.

Совхоз комсомолецтара үчүгөйдик үлэлиир эрэ буолбатахтар. Ону таһынан көрдөхтүк сыныанара аныс салгылар. Ол иһин киһилэр өдөрлөһөлөр истэринэн үлэлиир уус-уран самодельность коллективтарыгар активнай кыттыыны ылаалар. Үгүстөр снуоха тэрийсээччилэринэн, көрүлээччилэринэн буоллулар. «Албан аат, айныах» партия сирдыккэ! дэһиэтигэр оройуон үрдүнэн ыттыллыбыт уус-уран самодельностьы көрүү-конкурсгар Хатылы ыччаттары коллектива иккис, кытаанахтар үһүс миһэстэ буоллулар. Ити курдук бийиги совхозтун ыччаттара үлэҕэ, үөрэххэ, маанылаһына, өспүтүккэ ситиһиллээхтик бу юбилейи көрсүһэллэр.

Билигин бийиги бары үлэбитин, дьобурбутун саа тохсус пятилетка бастакы салгы ситиһилээхтик түмүктүүргэ сөрүктанабыт.

М. ИРОНИКОВА,
Субуруускай аатынан совхоз комсомольскай тэриятэтин секретара.

ССКП XXIV СЪЕЗДЭ

(Бүтүүтэ. Итин 1 стр. көр).

Муус устар 6 күнүгэр съезд уотараттаах муһуналар делегаттар съезд күннэри баһаскатын үһүс бопуруобун көрүүгэ киирдилэр.

«1971—1975 сс. ССРС норуотун халыастыбатын сайдыытын бие сыллаах былааныгар ССКП XXIV съездин Директивалара» дэһиэтигэр дамылааты ССРС Министрдарын Советын Председателэ таб. А. Н. Косыгин өнөрдө.

Дахылаат улахан болронтолохтук итилинэ уонна хас да төгүл ытыс дөхсүн тыһынан дьобуруулааһа.

Ити кэнниттэн таб. А. Н. Косыгин дахылаатын дьүүллэһин саараллаа. Тыл эппит делегаттар тохсус бие сыллаах былаан советскай общество коммунизм суолунан салгы барытыгар, киһи материалый-техническай базатын өнөрүүгэ, дойдуну экономическай уонна обороналар күүһүн-күдэрин бөрөгөтүүгэ саа дьобуруулаах көрдөһүс кэмин буолуога дэһиэтигэр.

Саа бие сыллаах былаанга норуот олохун уйгурун, киһи олохун-дьаһагын уонна үлэлиир усулуобуйаларын туһунанга норуот халыастыбата өссө улахан хардыыны өнөрүүгэ. Общественнай производствонун интенсификациялааһын уонна киһи көдүүтүн үрдэтин салгы күүһүтүүгэ.

Саа тохсус бие сыллаах былаанга научнай-техническай революция ситиһиллэрин олоххо киллэрингэ аныс бөдөҥ харды дьобуруулааһа.

Съезд кыһаҥы муһуналар тыл эппит Украинскай ССР Министрдарын Советын Председателэ таб. В. В. Щербицкий ССКП Киһи Комитетын салалатынан научнай торукка олохуран өнөрүүлүбүт дойдуну экономикатын салгы сайыннары уонна норуот олохун таһымын биллэрдик үрдэтин программата сир ахсын истиг биһирэбил уонна өйбүтү ыла дэһиэтигэр. Директива-

лар бырайыактарын сүгүн уратынан киһиэхэ бары союзнай республикалар норуоттарын халыастыбаларын былааннаахтык уонна биһирэбил сайыннары корулууоҕа буолар.

Саа пятилетка Украинскай ССР иһигэр киһи кэскиллэри арылар, дини араатар. Директивалар бырайыактарыгар промышленность уонна ыта халыастыбатын производствоту түргэн тэтиһинэн үүһүлэрэ, үлэ өнөрүн таһаарыта үрдэтиһиэ, капитальнай тутууну кыһаҥы ыттым программата корулуһа. Билигин республикаларыгар пятилетка бастакы салгы өнөрүүлэр быһаччы дьаһаллар бие сыллаах былаанга тохорууга бары наадалаах усулуобуйалары үөскөтөр курдук былааннаан өнөрүүлүлэр, — дини таб. Щербицкий.

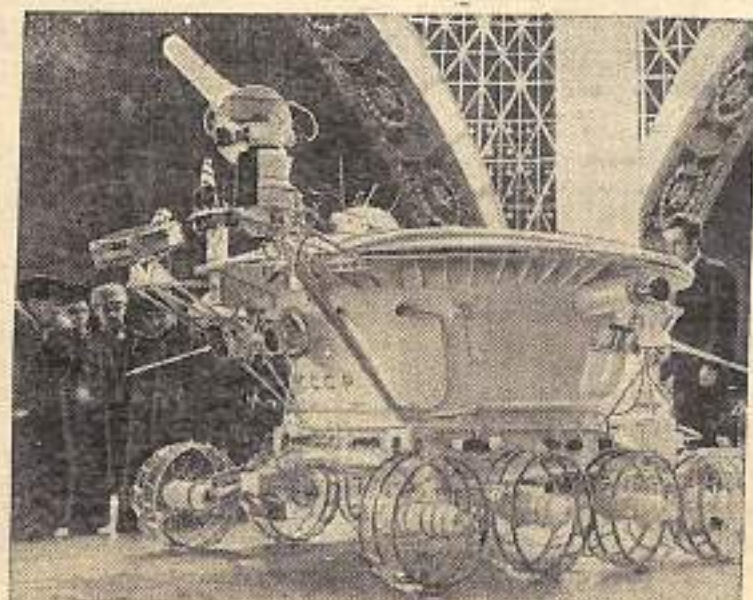
Украина Коммунистическай партиятын делегаттарын аатыттан таб. В. В. Щербицкий Директивалар бырайыактарын бэргэтөр туһунан этиһин киллэрэр.

Саа пятилетка, дэһиэтигэр ССКП Саратовскайдаагы обкомун бастакы секретара таб. А. И. Шибасев, уобалас норуотун халыастыбатын бары салааларын сайдытыгар дьобуруулаах хардыынан буолуога. Тыл халыастыбатын бөдө базата суох ханык даһаны халыастыбатын тутууну ытар кыаллыбат дини араатар. Киһи уобалас колхозтара уонна совхозтара саа пятилеткага сорууттарыгар ситиһин тохтоото.

Съездка бырааттым партиелар представителларын этиһэлэр салгылар. Араатардаах ол дойдутаагы коммунистическай хамсаалы, киһи-аймах кэлэр кэскил уонна аны иһин империализм уонна реакция куустары утары өхсүһуулары түмүүгэ Советскай Союз Коммунистическай партията ылар оруолун билиэтиилэр.

Муус устар 7 күнүгэр ССКП XXIV съездэ үлэтин салгыны ыла дэһиэтигэр.

«Луноход-1» ССРС НХСБ-гар

Москва. «Космос» павильон экспозицията саа уникальной экспонатынан абылиһа. Манна Ий мууруун кэлиһэ үөрэтэргэ аналлаах «Луноход-1» автоматическай лаборатория адыс үүтүкчү макега туруорулунна.

Н. Хренников фотота.

ССТА фотохронимата.

ҮЧҮГЭЙДИН ЭРГИНИЛЭР

Мэргэжлээр. Манайхан сэл-
по коллективна партиа XXIV
сэлэин көрсө түрүрүмүт
соруугун толордо. Табаар эр-
гийнни кварталлаары была-
на туолаа. Ол ийгэр кини-
гэни атылаанын, кинизби
огоруу 103—110 быры-
наага тэгнестилер. Коопе-
рацияда чилиненин ымаа,
пай үбүн хомуйуу эмнэ аба-
лынылар.

Сельпо продавецтара 12
тогуа тизэе сыллаан алах
табаары атылаатылар. Түөр-
тө оройуон киниизер кытм-
лабыт дээрбаакаларга кы-
тынылар.

Г. АФАНАСЬЕВ.
бийиги общ. норг.

Бар-дьоммор мактанабын

Сотурутаадыта бийиги,
дыуаах олорор алта мах,
олорор дьоммор умайан хаал-
быта. Малбытын-салытын
барытын былдытап, тагна
сылдыр тыгаашытынан эр
туран хаалбытыт.

«Ойуураах кыооох охтон
бээрбэт» дин ас хоооонугар
дыма, дьомноох-сэргэлээх
кыи күчүмөрү да кэмлэр
өрүбүр эбит. Сонно тута
малларбыт дыуаах ылбыт,
төра, орон, утуяр тэгис
бээрбиттөра. Колхоз сала-
тата айынан-үлүтүн, хар-
чынан улахан көмөсү өгөр-
бута. Дьоммут-сэргэлээх эмнэ
улаханник көмөлөстүлөр, сү-
бө-ама брөлүлөр.

Билигин чөлбүтүгэр тү-
нөп, маллар көккөлөрүнүн
малларбыт. Ол кини кол-
хозтаахтарга, киниизерим
бары дьомнооругар, колхозум
салаатыгар, баатытан ту-
ран «бир кини барыбыт ту-
нугар» дин ойго-самаада
кыи Коммунистическая
партияда истигник мактана-
бын.

К. АММОСОВ,
Калинин аатынан колхоз
чилинээ.

Хит Бонна сылдыгыта

БОНН. ССТА. Англия премьер-
министре 9. Хит муе устар 4
күнүгэр официалыдык ма-
дыттыла коллэ. Кини муе у-
тар 5—6 күнүгэр ГФР кан-
цлера В. Брандты кытта канс-
тилизэ. Хит ону тэгэ парла-
ментскай фракция уонна ХДС—
ХСС оппозиционнай партияны
председатела Р. Барцелла кытта
көрсүбүр. Кансэтиини сунуу-
нан Англия Европатаары эконо-
мическай холбоонукка киирмэтэ
буолуора.

М. А. Булгаков айымныла-
рынни кэтит иерашаах-өгнөөх
«Буотуу» дин сага фильми
«Мосфильм» киностудия оро-
рон тааарда. Киниизэ сүрүн
оруоллары Михаил Ульянов
(генерал Чарьот), Владислав
Дворжецкий (генерал Хлудов),
Людмила Завальева (Серафима

Корзухина) уонна Алексей
Баталов (Сергей Голубков).

СНИМОККА: фильмтэн кадр.
Ииники кеккээ—Корзухин
(артист Евгений Евстигнеев,
запас). Хлудов (артист В.
Дворжецкий).

ССГА фотохронимата.

КОНЦЕРДАР ТУҔУЛГЭЛЭРИГЭР

(Көрөөччү санаалара)

Булун тутар 24—31 күнү-
гэр Култура оройуоннаады
дьомто ырыабыт, үлүгүрүт тэ-
лааннаахтарга уонна сүүтүмүс
аадылар көрөөччүлөргө бийэтин
аанын талаччы аста, концердар
түбүлгэлэригэр кубулуйда. Бу
күнүгэр бийиги хаа-уруу пар-
тиябыт XXIV сэлэе үлэллэр
орөгөйдөөх күнүгэр «Албан
аат, эийэхэ, партия сирдыникэ»
дин дьомноох-мактылабыт
уус-уран самодеятельноһун кө-
рүү-конкурсугар оройуон бары
талааннаахтара байаларин илэ-
лэрин, кыахтарын, сатааларын
отчуоттуу, нөһүлүктөрүн, кол-
хозтарын чилин концердын
көмүскүү түмүсүбүтэр.

Булун тутар 24 күнүгэр уус-
уран самодеятельность көрүүгүн
вспыт сыллаады кыайылаады
Калинин аатынан колхоз илэ-
лэтин аста. Киниизэ кэтиты-
лаахтара «Эдэр сааһыт көмө-
мө» дин хогу олус табыллан,
кыи сүргэтин көтөдөр гына, то-
лордулар.

Бу коллектив «Матросская
ушкүү», «Тачанка» дин үнү-
лэри толорууларын, Екатерина
Шеломова «Тапталлаарым Тар-
тай», «Агитатор Даарыба», Фе-
дор Смирников «Дорогобуйуу ту-
нунан ырыа» дин ырыалары
толоруудара ордух табыллыбыт
табын билистэххэ сөп.

Холтоботоору нультүсэ дьэтин
уус-уран самодеятельноһун кон-
цердын Афанасий Аммосов сала-
бан, баһылаан-көбүлээн ытар.
Специалиетар туох диллэрин
билэтин. Мин кини курулук тах-
сылаах тылаах конференцияны
да, ырыабыты да булуом суох.
Кини «Өрөгөйдөөх күнүгэрбэр»,
«Харалаампый моһоотук» дин
ырыалары толоруудара көрөөч-
чүлөр бийирэбиллэрин ылдыан
ылды. Уодаттар ансамбллара
«Рад, хаа» дин ырыаны толо-
руута эмнэ туспа сонун ол да
иниин жөри уруктук сыналла-
та. Ону тэгэ Елена Никонова

«Күгү көрсө» дин ырыата,
«Чурапчы» дин квартал, «Сту-
дент кыме ырыата» дин дуэт
олус бөркө тарыстылар дикха-
наада.

Ленин аатынан колхоз уус-
уран самодеятельноһун кон-
церттан Елена Федотова, Егор
Камнев толорууларын хаһыат
сүрүбүтүн хос хатылаабаака
туран астаах. «Эдэр ыччат үг-
күүтэ» ордух табыллыбыт дин
санаатын.

«Күгү көрсө» дин ырыаны
коллектив барыта кылларбит. Бу
бөрүтэххэй лирическэй ырыа-
ны Хатылыттан Ольга Протопо-
пова, Соловьевтан Дьомов Мо-
настырева толорууларын көрөөч-
чүлөр ордух бийирэтилэр.

Ити курулук алта күн устата
оройуон бары талааннаахтара
түмсэн байаларин мастерствола-
рын, айар дьомурдарын көрдөр-
лүлөр. Ол түмүгэр үгүс сага та-
лааннар бааларга көбүнээ
Уруккуттан көрөөччүлөргө бий-
рэмик толоруоччулар байаларин
дьомун ааттарын эмнэ туһан
бээрбитилэр.

Аны сценара үлэллэрин кул-
туратыгар, көстүүкүз, декора-
тивнай оформлениера, музыка-
нан дөрүлүсэллэһини, кытты
маасайыгар, конференска
коллективтар төрөһүннэрэ жөри
«малатымакатык» этэнига айаар
Калинин, Кара Маркс, Ленин
ааттарын колхозтар, Хатылы
Холтобо нөһүлүктөрүн, оройуон
книпини коллективтара ордух
үгүс баалы хомуйдулар.

Тиздэр барыта кинини үчү-
гэй дуо, итэбэ-быһааһа түгүй
дин бөһүрүөс үөскүүн сөп.
Араас итэбэ-быһаас бары өттү-
нэ корор буоллаха, ханнык
бадараар коллективка бээр буо-
луо. Ону була-тала сатыырга
балонтону уурбатын. Оон бө-
рөстүгү көрөөччү быһытынан
эйлээхтик көрдүм уонна бөркө
дин астыннам.

Ф. ФИЛИПОВ.

Үлэһит ийэлэр

Сибээс оройуоннаады үлэһит көтөн түстөххинэ эийиги
малдык кула сылдыр, эйбээс көрүгүзүк Варвара Проконьева-
на Дьомноох үөрө-көтө көрсүбө. Кини коллективтын орто-
тугар улахан истигитетинан туһанар, үс оҕо ийэтэ. Сибээс
үлэһит администрацията Варвара Проконьеваа өр сыллаах
үлэһит үрдүктүн сманалаан хас да тогуллан грамотанаа на-
бараадалаабыта, биримийэлээбитэ. В. Н. Ленин төрөбүтэ
100 сыла туолар юбилейдаах сылыгар «Килбээннээх үлэһит
ини» медалынан набараадалаабыта.

Чурапчы сэлэтиннээхтэр эийи алах үлэһит ийэлэри кө-
рөбүт. Ийилэртэн адыһаа суохтара эргин төрөһүтүнүр үлэ-
лиилэр. Чурапчы сельпотун коллектив бөрүт үгүс сылларга
эргин систематыгар эийи суох үлэһит уонна бийиги
даады үлэллэр бухгалтер О. Г. Попова, кассир В. П. Алек-
сеева, продавецтар М. С. Шадрин, Т. А. Ирдунчеева аатта-
рынан сааһыт сопко кини туттар. Ити үлэһит, сэмэй дьахтал-
лар бары уонтан тахсалыы сыл туһааннаах үлэлэригэр үгүс
суобастаахтык сыһыаннаһан, коллективтарын уонна сэлэти-
нээ олохтоохторун истиг-макталларын илэи кэллилэр.

О. Г. Попова 4, В. П. Алексеева 3, Т. А. Ирдунчеева 5
оҕо тапталлаах ийэлэр. Кинилэр туһааннаах эрэ үлэлэрини
мунурдаамааттар. Тариталарын общественнай олоһор актив-
найдык кыттаалар. Сэмэй үлэһиттэри администрация хаста
да биримийэлээбитэ, Бочуотууа грамотанаа набараадала-
быта. Т. А. Ирдунчеева улуу сирдыт төрөбүт юбилейдаах
сылыгар «Килбээннээх үлэһит ини» медалы ылар тизэсэ
тиксибэтэ.

Дьон ортотугар үгүс суобастаах үлэлэрини, үчүгэй мангы-
ларынан сигилилэрини дириг этеһитылынан туһанар үлэ-
һит ийэлэргэ ийиниэтин өссө таһаарылаах үлэни, үгүс до-
руобуйаны, олохторугар дьолу баһарабын.

В. ИГНАТЬЕВ.

Врач сүбэһэ

СЭЛЛИКТЭН СЭРЭНИНГ

Сотурутаадыта дьэри олус иһаах уоннаах сэлликтээх кы-
тардамыт кутталлаах ыарыны-
ны сэллиги утары. Схехуу
кыи улахан ситиһиһээһинэ.
Медицинскэй наука сэллик кы-
иһэлэрин ардэттан билэр үчү-
гэй иһымалары арытталата,
стрептомицин, фтивазид, плек-
тубазид уо-д-а. курдук эрлээх
иһэри булла.

Билигин мадыбыт кини
эрэ билинэн этэһиһээһинэ, ик-
кис сылыгар үтүөрэр. Ол гылан
баран улахан форманан ма-
дыбыт дьон тыгаларыгар чэр-
эбэтэр таһырытыт чэр хаалман
сөп. Онууку үтүөрбүт кини ха-
йаан да күһүн уонна саас
диспансерга көрдөрөн эмнэ ала-
тыах тустаах. Ону уһунар тү-
бүлүгэ сэллик иккистээн кө-
бүүн сөп.

Куруутун уоннаах сэллик-
тээх кинини кытары биргэ
олорор буоллаха, сэллик ик-
кини сыстар кутталлаах. Ма-

Редакторы сөмбүлээччи
А. Г. ТУРАНТАЕВ

ОРОЙУОННААБЫ ТИПО-
ГРАФИЯ БАСТАЯАННАЙ
ҮЛЭЛИИР РАБОЧАЯГА НАА-
ДЫЛАР.

КИМ ҮЛЭЛИИЗ БАБАЛААХ
КЭПЭСТИИИЗ СӨП.
АДМИНИСТРАЦИЯ.

БИНИГИ ААДЫРЫСПЫТ: Чурапчы сэлэтиннээх, Кара
Маркс уулусса 12 №-рз.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОННАРА: редактор—0—89, тыа ха-
һаайсытыбатын уонна култура, олох-дьаһах отделла-
ра—0—90, улускай өдөл—0—91, типография—0—95.

Редакцияда ытар сүрүннэ адырыһы, араспааныны,
ааты, аҕа аатын толору суруллуохтаах.